

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

✓ Lietuvos pensininkų reikalų tarybai prie
✓ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
A. Vivulskio g. 16
LT-03610 Vilnius

2011-03-25 Nr. ((2.34-02)-5K-1105966)-
6K-1103289
į 2011-02-24 Nr. 62-817

kopija
Ministro Pirmininko tarnybai

DĖL LIETUVOS PENSININKŲ REIKALŲ TARYBOS PERSIŪSTO PRAŠYMO

Finansų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą (Ministro Pirmininko kanclerio 2011 m. vasario 24 d. rezoliucija Nr. 62-817), išnagrinėjo Šiaurės Lietuvos visuomenininkų iniciatyvinės grupės 2011 m. sausio 28 d. prašymą ir pateiktus pasiūlymus ir pagal kompetenciją teikia nuomonę dėl šių pasiūlymų.

Dėl 2 pasiūlymo (mažinti šešėlinę ekonomiką).

Informuojame, kad šiuo metu tiek atskiros kontrolės institucijos, tiek speciali Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 829 sudaryta Komisija valstybės ekonominės bei finansinės kontrolės ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimui koordinuoti (toliau – Komisija) identifikuoja rizikingiausias sritis, nustato ir vykdo priemones, skirtas oficialiai neapskaitomos ekonomikos reiškinį ir masto mažinimui, akcentuojant tarpinstitucinio veiksmų koordinavimo svarbą.

Pažymėtina, kad pastaruosiu metu kovai su prekių kontrabanda ir neteisėta apyvarta skiriamas ypatingas dėmesys. Kaip vienas iš sėkmingų tarpinstitucinio bendradarbiavimo pavyzdžių paminėtinas valstybės sienos perėjimo punktuose įdiegtos automobilių valstybinės registracijos numerių atpažinimo sistemos duomenų naudojimas užkardant neteisėtą apyvartą akcizais apmokestinamomis prekėmis. Valstybinė mokesčių inspekcija, naudodama minėtus duomenis, gautus iš Lietuvos muitinės ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos, atrenka rizikingiausius asmenis ir pareikalauja pagrįsti neatitikimą tarp turimo turto ir legaliai gaunamų pajamų. Turtas, kurio įsigijimo teisėtai pajamų šaltiniais asmuo pagrįsti negali, laikomas įgytas iš nustatyta tvarka neapmokestintų lėšų. Nuo tokių sumų privaloma sumokėti mokesčius į biudžetą. Informacija apie turtą, įgytą iš galimai nusikalstamos veikos gautų pajamų, perduodama teisėsaugos institucijoms. Analogiškas mechanizmas taikomas ir dėl asmenų įtariamų kontrabandos vykdymu.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad ir ateityje tiek atskirų kontrolės institucijų, tiek Komisijos priimami sprendimai ir veiksmai bus viena iš pagrindinių priemonių, minimizuojančių oficialiai neapskaitomos ekonomikos apimtį.

Dėl 3 pasiūlymo (apmokestinti valstybės ir savivaldybių naudojamą komercinį turtą).

Pažymime, jog efektyvesnis valstybei ir savivaldybėms priklausančio nekilnojamojo turto naudojimas viešajame sektoriuje yra siekiamybė, tačiau tokio turto apmokestinimas nekilnojamojo turto mokesčiu daugiau reikštų tiesiog papildomą lėšų perskirstymą tarp biudžetų, o šiam tikslui pasiekti galimos ir kitos, efektyvesnės alternatyvos. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad valstybės

įmonės ir šiuo metu moka mokesį už valstybei nuosavybės teise priklausantį valstybės įmonei patikėjamą teise perduotą turtą.

Dėl 5 pasiūlymo (apmokestinti bankų kaupiamą ir nepanaudojamą nekilnojamąjį turtą).

Pažymime, kad pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo nuostatas juridiniai asmenys, t. y. ir bankai, nekilnojamojo turto mokesį turi mokėti už visą jiems nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą, išigijamą (išsimokėtinai ar išperkamosios nuomos (lizingo) būdu) nekilnojamąjį turtą, jeigu atitinkama sutartis yra įregistruota Nekilnojamojo turto registre, taip pat už iš fizinių asmenų neterminuotai ar ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui perimtą naudotis (panaudos, nuomos ar kitais pagrindais) nekilnojamąjį turtą, nepriklausimai nuo to kokios paskirties šis turtas ir ar jis yra faktiškai naudojamas. Jokių šio mokesčio lengvatų komerciniams bankams įstatyme nėra numatyta.

Dėl 7 pasiūlymo (panaikinti politinių partijų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis)

Siekiant didinti politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo skaidrumą, gerinti politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolę, stiprinti politinių partijų nepriklausomumą nuo finansinių rėmėjų įtakos jų politiniams sprendimams Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo (Žin., 2004, Nr. 135-4894; 2010, Nr. 63-3091) 14 straipsnyje numatyta, kad kiekvienų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte nustatoma bendra asignavimų politinėms partijoms suma ir skiriama per Vyriausiosios rinkimų komisijos vykdomą atskirą biudžeto programą. Vadovaujantis šiuo įstatymu kiekvienų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtinama bendra asignavimų politinėms partijoms suma, kurią minėto įstatymo 15 ir 16 straipsniuose nustatyta tvarka paskirsto Vyriausioji rinkimų komisija.

Dėl 8 pasiūlymo (panaikinti galimybes išvengti mokesčių per lengvatinio mokesčių tarifo zonose registruotas kompanijas).

Pažymime, kad, siekiant šiame pasiūlyme minimų tikslų, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 344 patvirtintas Tikslinių teritorijų sąrašas, su kuriame nurodytose valstybėse bei zonose įsteigtomis įmonėmis sandorius sudarančioms Lietuvos įmonėms taikomi papildomi reikalavimai pagrindžiant patirtas išlaidas, ribojamos pelno bei pajamų mokesčių lengvatos, taikomos kontroliuojamųjų užsienio vienetų pajamų apmokestinimo taisyklės (Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 39 straipsnis, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 13 straipsnis), įpareigojančios Lietuvos įmones bei nuolatinis gyventojus į savo apmokestinamąsias pajamas įtraukti šiose valstybėse bei zonose veikiančių tam tikrų kontroliuojamųjų įmonių pajamas, nepaisant to, ar jos faktiškai išmokėtos. Lietuvos įmonės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio nuostatomis, taip pat privalo gautas pajamas ir išmokas apibūdinti iš naujo, tuo ribojant paskatas ir galimybes vykdomą veiklą finansuoti skolintu kapitalu. Be to, Mokesčių administravimo įstatymo 69 straipsnyje mokesčių administratoriui suteikta teisė neatsižvelgti į formalią mokesčių mokėtojo veiklos išraišką (pvz., tik formaliai užsienyje įsteigtus tarpininkus), atkurti iškreipiamas ar slepiamas aplinkybes, su kuriomis mokesčių įstatymai sieja apmokestinimą, ir apskaičiuoti mokesčius pagal minėtų įstatymų atitinkamas nuostatas. Šių priemonių visuma, mūsų nuomone, visiškai atitinka, o kai kuriais atvejais net lenkia tai, ką taiko daug rimtesnes neigiamas Jūsų minimų reiškinių bei procesų pasekmes dėl santykinai aukštesnių mokesčių patiriančios kitos ES valstybės.

Dėl 14 pasiūlymo (įvesti progresinį įmonių apyvartos mokesį).

Pažymime, kad Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme nustatyta pelno apmokestinimo sistema yra taikoma daugumoje valstybių. Įvertinus tai, kad Lietuvoje taikomi palyginti nedideli pelno mokesčio tarifai, nustatytos ženklios lengvatos į mokslinius tyrimus bei eksperimentinę plėtrą ir technologinį atsinaujinimą investuojančioms įmonėms, mažoms įmonėms, pelno nesiekiančioms įstaigoms, mūsų pelno mokesčio sistema yra vertinama kaip konkurencinga ir patraukli investuotojams. Mūsų nuomone, pateikto siūlymo dėl apmokestinimo pelno mokesčių principų keitimo, įvedant progresinį įmonių apyvartos mokesį, įgyvendinimas šiuo metu yra netikslingas. Tokio siūlymo įgyvendinimas ribotų įmonių galimybes daugiau lėšų skirti verslo

plėtrai bei naujų darbo vietų kūrimui. Taip pat, sumažėtų paskatos naujų užsienio investuotojų atėjimui į Lietuvą, sumažėtų motyvacija pradėti savo verslą.

Dėl 17 pasiūlymo (vesti progresinį pajamų mokesčių).

Pažymime, kad progresinių mokesčių funkciją (santykinės mokesčio naštos sumažinimo mažesnes pajamas gaunantiems gyventojams) šiuo metu atlieka neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD), kurio skaičiavimo principas, nuo 2009 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisoms, gyventojų pajamų mokesčio sistemai suteikė dar daugiau progresyvumo elementų: NPD nebetaikomas didesnes pajamas gaunantiems gyventojams, mažas pajamas gaunantiems gyventojams taikomas didesnis NPD; numatytas taikytino NPD perskaičiavimas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, atsižvelgiant į gyventojų metinių apmokestinamųjų pajamų dydį. Taikant šiuo metu galiojantį NPD skaičiavimo principą, gyventojai, gaunantys 800 litų per mėnesį, realiai apmokestinami 6,2 procento, o 4000 litų per mėnesį – 15 procentų gyventojų pajamų mokesčio tarifu.

Taip pat pažymėtina, kad kaip nurodoma ir Šiaulių visuomenininkų iniciatyvinės grupės prašymo priede, šiuo metu ypač aktuali atlyginimų mokėjimo vokeliuose problema, o įvedus progresinį gyventojų pajamų mokesčio tarifą, paskatos vengti didinti legalų darbo užmokestį virš tos ribos, nuo kurios būtų taikomas didesnis šio mokesčio tarifas, tik dar padidėtų. Be to, galimos ir kitos neigiamos progresinio pajamų apmokestinimo pasekmės: progresinis pajamų apmokestinimas nestabdytų emigracinių kvalifikuotos darbo jėgos procesų, pasunkėtų gyventojų pajamų mokesčio administravimas tiek mokesčių mokėtojams, tiek mokesčių administratoriams, dėl to didėtų šio mokesčio administravimo išlaidos.

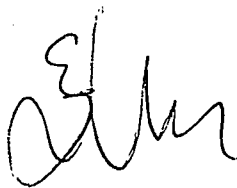
Dėl 19 pasiūlymo (atsiimti iš Lenkijos koncerno „PKN Orlen“ akcinei bendrovei „Mažeikių nafta“ suteiktą valstybės paskolą)

1999 m. spalio 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė suteikė akcinei bendrovei „Mažeikių nafta“ paskolą investiciniams projektams finansuoti, apyvartinėms lėšoms papildyti ir naftai pirkti. Paskola suteikta iš valstybės pasiskolintų lėšų.

Bendrovės savininkai keitėsi ir perimdavo ne tik turta, bet ir įsipareigojimus valstybei, dabar juos vykdo akcinė bendrovė „ORLEN Lietuva“.

AB „ORLEN Lietuva“ gražina paskolą ir moka palūkanas pagal nustatytas paskolos sutartyje sąlygas, t. y. visus savo finansinius įsipareigojimus vykdo laiku. Šios paskolos gražinimo pabaiga nustatyta 2013 m. liepos 11 d. Todėl pagrindo nutraukti teisėtai sudarytą paskolos sutartį ir reikalauti gražinti paskolą anksčiau sutartyje nustatyto termino nėra.

Finansų viceministras

Edmundas Žilevičius

I. Baltrušaitienė, tel. 239 0031
 M. Mažylis, tel. 219 9332
 M. Lukas, tel. 239 0284
 Ž. Kvedytė, tel. 219 9301
 R. Zelba, tel. 239 0276